

Τα μαθήματα της Μαντάμ Ζερμαίν Θεμελιώδεις Βάσεις της Αντανακλαστικής Θεραπείας - Μέρος I Δημήτρης Σφετσιώρης

- Σήμερα θα μιλήσουμε για τις αντανακλαστικές θεραπείες.
 - Ξέρετε μαντάμ Ζερμαίν. Για να μπορέσω να πράξω πρέπει να κατανοήσω.
 - Δηλαδή. Τι εννοείς;
 - Ε, να θα με ενδιέφερε να τα πάρετε από την αρχή. Να μπορώ να ακολουθήσω σταδιακά.
 - Ναι, κατάλαβα, να έχεις και θεωρητικές βάσεις, όχι μόνο κλινικά παραδείγματα. Μη νομίζεις αγόρι μου ότι κάτι τέτοιο είναι νέα μόδα. Απλά προϋπάρχει η πράξη και ακολουθούν οι εξηγήσεις. Μη ξεχνάς άλλωστε πως οι εξηγήσεις αλλάζουν με τον καιρό. Γίνονται πιο επίκαιρες.
 - Τι εννοείτε;
 - Αν πάρεις την ιστορία των ασθενειών και τα μοντέλα αιτιοκρατικής σχέσης που υποστήριζαν την δημιουργία τους ανά καιρούς, θα μείνεις άναυδος.
 - Πάλι δεν κατάλαβα.
 - Κοίταξε σε κάθε εποχή δημιουργείται ένα αιτιοκρατικό μοντέλο για την αιτιοπαθογένεια κάθε νόσου.
 - Υπερβάλλετε. Σήμερα πιστεύω...
- Με διέκοψε**
- ...κι εγώ κι εγώ. Τι νομίζεις, πιστεύω σε όλα αυτά τα νέα μοντέλα αιτιοπαθογένειας που υπάρχουν, κατασκευάστηκαν θέλω να πω...
- Την διέκοψα κι εγώ με τη σειρά μου
- ε, όχι και κατασκευάστηκαν. Χρειάστηκε τόση έρευνα και τόσες υποθέσεις για να καταλήξουμε να έχουμε χρηστικά μοντέλα κατανόησης ασθενειών και των θεραπειών τους.
 - Μα βέβαια συμφωνά απόλυτα. Πιστεύω σήμερα ότι έχουμε κάνει τις καλύτερες υποθέσεις και διαθέτουμε τα χρηστικότερα. Είδες φίλε μου, ο ειλικρινής και έντιμος λόγος θέτει από μόνος του αποστάσεις. Χρησιμοποίησες τις λέξεις υποθέσεις και χρηστικά. Τις ίδιες θα χρησιμοποιούσε και κάθε έντιμος συνάδελφός σου, των αρχών του προηγούμενου αιώνα και ίσως και πριν τέσσερις αιώνες.
 - Δηλαδή πιστεύετε ότι στη σύγχρονη εποχή οι γνώσεις μας για την υγεία...

Πάλι με διέκοψε

- ναι, δεν πιστεύω ότι οι γνώσεις για τη ζωή είναι ολοκληρωτικές.
- Τι εννοείτε ολοκληρωτικές;
- Εννοώ ότι μπορούμε ακόμη να αναμένουμε πολλές προόδους στην κατανόηση των πραγμάτων που θα μας οδηγήσουν σε πιο ασφαλή θεώρηση της υγείας και των παρεκκλίσεών της. Είδομεν.
- Οι σημερινές γνώσεις λοιπόν...
- Ας τελειώνουμε αυτό το σημαντικό θέμα χωρίς να καταλήξουμε οριστικά. Άλλωστε η επιστήμη μόνο για οριστικές γνώσεις δεν πρέπει να μιλά. Μην αντιδράς, πρέπει να προχωρήσουμε στο θέμα μας. Ας αρχίσουμε με μια θέση. Μπορούμε να θεωρήσουμε τον οργανισμό μας σαν ένα σύνολο υποδοχέων και εκτελεστικών οργάνων, συνδεομένων μεταξύ τους με αναρίθμητους νευρικούς άξονες αυξανόμενης πολυπλοκότητας. Τα στοιχειώδη και απλούστερα στερεότυπα δίκτυα, είναι εκείνα στα οποία δεν περιλαμβάνεται παρά ένας περιορισμένος αριθμός συνάψεων, ακόμη και μία. Ακριβώς επειδή ο αριθμός των παρεμβαλλομένων συνάψεων είναι μικρός, οι απαντήσεις είναι σταθερές, στερεότυπες και λίγο επεξεργασμένες μέσα στο Κεντρικό Νευρικό Σύστημα. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των παρεμβαλλομένων συνάψεων σε ένα κύκλωμα, τόσο περισσότερες πιθανότητες υπάρχουν, να έχει τροποποιηθεί, προσαρμοσθεί και γενικότερα να τύχει επεξεργασίας η απάντηση μέσα στο Κεντρικό Νευρικό Σύστημα. Κατανοητό;
- Ασφαλώς και μέσα στα πλαίσια της κατεστημένης λογικής.
- Θα συμφωνούσες λοιπόν ότι όποιος ερεθισμός στο εσωτερικό του οργανισμού έχει αντανακλάσεις σε όποιο άλλο μέρος του οργανισμού συνδέεται μέσω νευρικού κυκλώματος με την περιοχή ερεθισμού.
- Απόλυτα λογική πρόταση, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι ο ερεθισμός στο εσωτερικό του οργανισμού θα ήταν ικανός εξαρχής να ερεθίσει το συγκεκριμένο νευρικό κύκλωμα.
- Άρα θα έπρεπε να έχει ορισμένα χαρακτηριστικά, τα οποία ενδεχομένως μπορούμε να

καθορίσουμε. Αυτό τρέπτει λοιπόν να το δούμε αργότερα.

– Και όχι μόνο. Όπως είπατε ή απάντηση του οργανισμού σε ένα ερεθισμό μπορεί να τροποποιηθεί, να προσαρμοσθεί μέσα στο κεντρικό νευρικό σύστημα, άρα και να εξαλειφθεί χωρίς να αφήσει ίχνη.

– Όλα αφήνουν ίχνη. Μπορεί να μην είναι εμφανή τα αποτελέσματα, αλλά και ο τρόπος με τον οποίο κατέστη αδύναμη και ανενεργή η απάντηση άφησε ίχνη. Ένα σημαντικό θέμα που πρέπει κι αυτό να το δούμε διεξοδικότερα. Στη γενική αρχή όμως ότι οποιοσδήποτε ερεθισμός θα αντανακλά με κάποιο τρόπο σε όλες τις περιοχές που είναι μέσω νευρικών κυκλωμάτων συνδεδεμένες με την περιοχή ερεθισμού συμφωνείς;

– Ασφαλώς.

– Άρα είναι βάσιμη η υπόθεση ότι μπορεί να συμβαίνει και το αντίστροφο.

– Δηλαδή;

– Ο ερεθισμός της συνδεόμενης περιοχής - σημείου θα έχει αντανάκλαση στη ζώνη την πρωταρχική που αναφέραμε. Πρόκειται για κλειστό σύστημα.

– Αν δεχτούμε ότι είναι κλειστό σύστημα με αμφίδρομη ομοιόμορφη ροή, τότε ναι.

– Κι αυτή σημαντική παρατήρηση. Αν δηλαδή ξεκινάμε από το Α και μέσω κάποιου δρόμου μπορούμε να φτάσουμε στο Β, το ερώτημα που θέτεις είναι αν ξεκινήσουμε από το Β μπορούμε να φτάσουμε στο Α μέσω του ίδιου δρόμου; Πολύ σημαντικό ερώτημα επίσης. Είναι η φύση του δρόμου κι εδώ των νευρικών κυκλωμάτων, που μπορεί να παιζει τον κυρίαρχο ρόλο. Αν δεχτούμε όμως ότι ο δρόμος είναι διπλής κατεύθυνσης, τότε η πορεία μπορεί να είναι τόσο από το Α στο Β όσο και από το Β στο Α, σύμφωνοι; (Εικόνα 1)

– Υπό τη συγκεκριμένη προϋπόθεση, σύμφωνοι.

– Η γενική λοιπόν αρχή της αντανακλαστικής θεραπευτικής, αναφέρεται στη δυνατότητα ενός θεραπευτικού χειρισμού να επηρεάσει όλες τις συνδεδεμένες με νευρικά κυκλώματα περιοχές, με την περιοχή εφαρμογής του χειρισμού.

– Να επηρεάσει μπορούμε να δεχτούμε. Το ποιόν της επίδρασης είναι προς διερεύνηση.

– Πράγματι. Η υπόθεσή μας είναι στην περίπτωση αυτή ότι τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του ερεθισμού και ιδιαίτερα η θεραπευτική του υπόσταση, παραμένει.

– Υπόθεση βέβαια.

– Ασφαλώς κάτι που μπορούμε να συζητήσουμε στην πορεία.

– Θεραπευτική υπόσταση;

– Μ' αρέσει που είσαι τόσο προσεκτικός. Είναι σημαντικό για να προχωρήσουμε. Ας αλλάξω τη διατύπωση, όχι θεραπευτική υπόσταση, αλλά θεραπευτικός χαρακτήρας.

– Μπορώ να το δεχτώ καλύτερα έτσι. Σεις όμως δεν αλλάζετε τους όρους σας τόσο εύκολα. Γιατί;

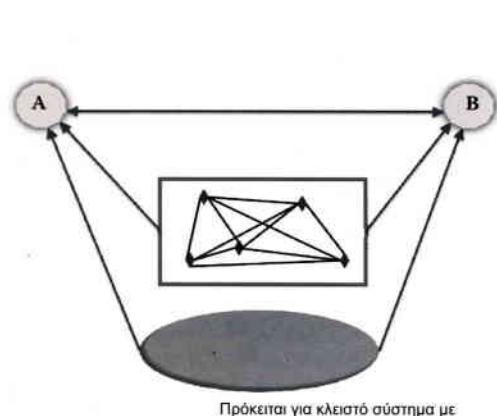
– Είσαι καχύποππος και ανηλεώς περίεργος. Στην εκπαίδευτική διαδικασία αγόρι μου χρειάζεται και λίγη διπλωματία, αν δεν θέλουμε να χάσουμε το ζητούμενο. Θα προχωρήσουμε με την παραδοχή του συγκεκριμένου όρου. Μετά τη μελέτη σου, την ολοκληρωμένη μελέτη σου, μπορούμε να συζητήσουμε και τέτοια θέματα.

– Μπορώ να περιμένω.

– Ας δούμε μερικές από τις θεωρητικές προϋποθέσεις που μπορούν να στηρίζουν τέτοιες αντιλήψεις. Η εμβρυολογική ανάπτυξη μας δίνει την εντύπωση της οργάνωσης του οργανισμού, τι υπέροχη έκφραση έτσι, οργάνωσης του οργανισμού σε σειρά φύλλων. Κάθε φύλλο τοποθετείται - επικάθηται του υποκειμένου και συνδέεται μαζί του με αγγεία και νεύρα. Έτσι μπορούμε να προχωρήσουμε σε μια θεωρητική κατασκευή, μια προτυπική κατασκευή, το μεταμερές ή νωτιαίο τμήμα ή απλά τμήμα. Προχωρούμε ή θα ήθελες και κάποιο οπτικό υλικό;

– Όπως όλοι οι μαθητές θα το προτιμούσα.

Πάτησε το ποντίκι και εμφανίστηκε στην οθόνη ένα σχήμα, που πραγματικά ήταν επεξηγηματικό.

Εικόνα 1.

– Πρόκειται λοιπόν για ένα φύλλο του οργανισμού στο οποίο μπορούμε να συμπεριλάβουμε ένα νευρικό κέντρο, τμήμα του νωτιαίου μυελού, από την κάθε πλευρά του οποίου εκβάλλουν δυο ρίζες, μια πρόσθια κινητική και μια οπίσθια αισθητική, η οποία και φέρει το νωτιαίο γάγγλιο. Τα νευρικά αυτά στοιχεία, όπως βλέπεις στο σχέδιο, συνδέονται μεταξύ τους και από κάθε πλευρά με ένα τμήμα δέρματος, ένα μέρος μυός ή μυών, οστεοαρθρικά στοιχεία, αγγειακά στοιχεία και σπλαχνικά στοιχεία. Σε κάθε διαφοροποιημένο ιστό με τον οποίο συνδέονται μπορούμε να αντιστοιχήσουμε ένα όνομα. Το συνδέομενο τμήμα του δέρματος λέγεται δερμοτόμιο, εκείνο των μυών μυοτόμιο, των οστεοαρθρικών στοιχείων σκληροτόμιο, των αγγείων αγγειοτόμιο, ενώ των σπλαχνικών στοιχείων, σπλαχνοτόμιο. Σε βλέπω να χαμογελάς, προφανώς σου είναι όλα αυτά γνωστά, (Εικόνα 2).

– Δεν μπορώ να πω με λεπτομέρειες, αλλά είναι λογικές συνέπειες της αρχικής υπόθεσης, πτορίσματα του αρχικού αξιώματος.

– Θα το αντιπαρέλθω για να συνεχίσω

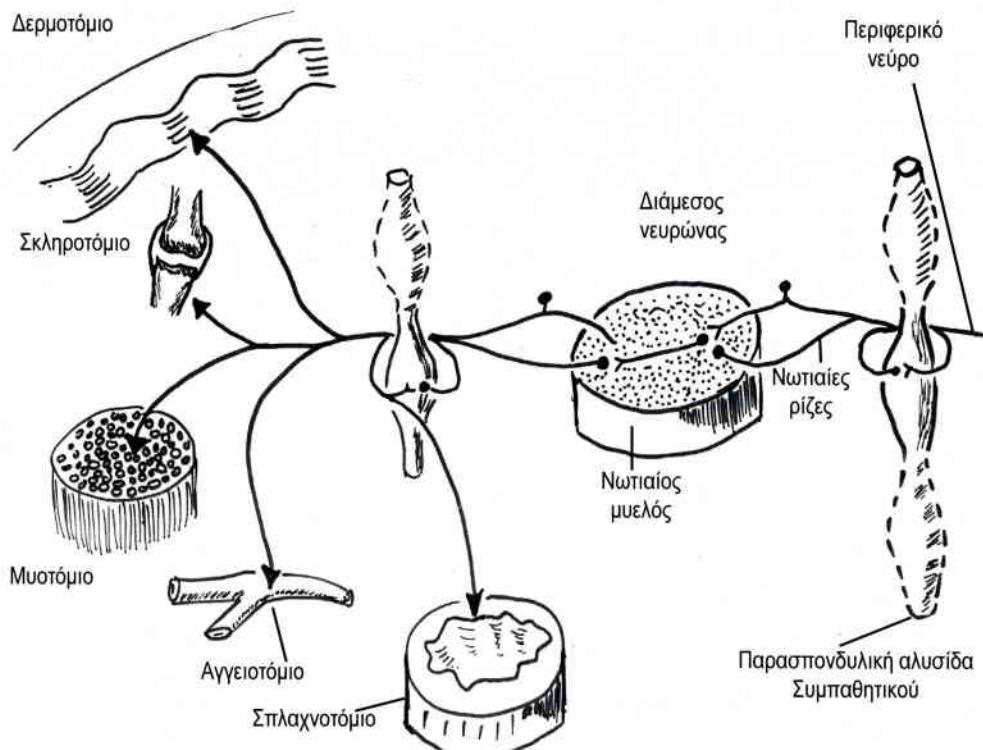
αυτή τη θεωρητική κατασκευή. Είδες παραμένων αυστηρά ακριβολόγα. Το νευρικό σύστημα του μεταμερούς περιλαμβάνει οδούς και κέντρα εγκεφαλονωτιαίου και αυτόνομου τύπου. Η θεωρητική λοιπόν αυτή οργάνωση αναφέρεται τόσο στο υπό τη βούλησή μας Κεντρικό Νευρικό Σύστημα όσο και στο μη υποκείμενο στη βούλησή μας. Είμαι σαφής;

– Ασφαλώς, όπως πάντα άλλωστε.

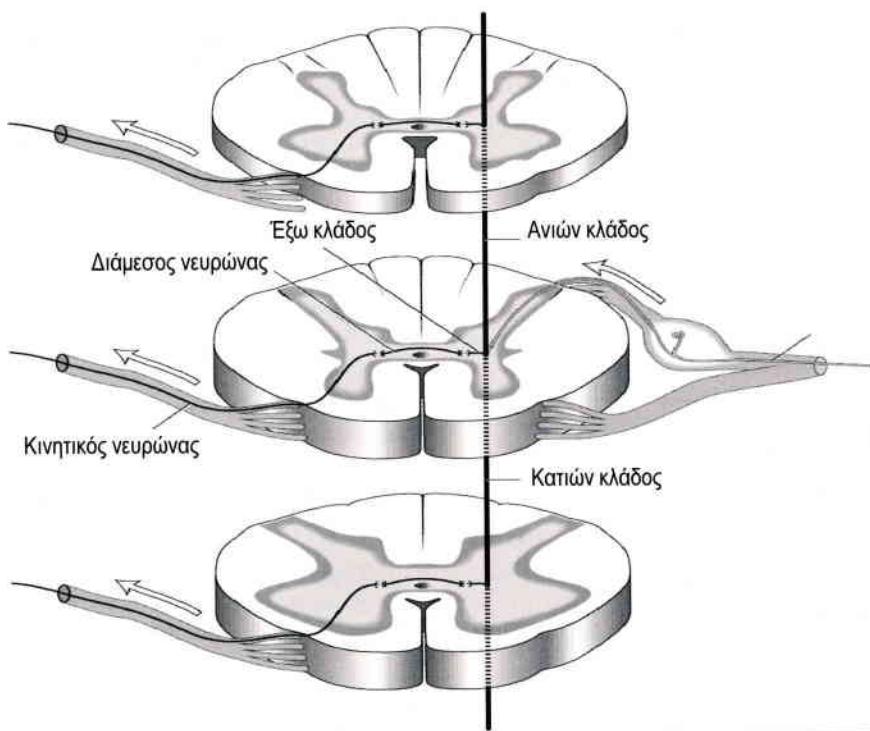
– Αντιπαρέρχομαι χωρίς σχόλια, όχι ότι δεν μου αρέσει που αρχίζεις και αντιδράς βέβαια. Στη ζώη μου απαντούσα πάντοτε στις προκλήσεις.

– Μα 'σεις είστε προκλητική.

– Θα το εκλάβω σαν φιλοφρόνηση, στην ηλικία μου. Ας συνεχίσουμε όμως το θεωρητικό μας οικοδόμημα. Πορισματικά λοιπόν, ένας δερματικός, μυϊκός, οστεοαρθρικός, αγγειακός, ή σπλαχνικός ερεθισμός θα μπορούσε να δώσει ένα σήμα ή ένα θεραπευτικό αποτέλεσμα σε οποιοδήποτε στοιχείο αυτού του μεταμερούς διά νωτιαίων-νωτιαίων, νωτιαίων-αυτόνομων ή αυτονομο-νωτιαίων νευρικών κυκλωμάτων. Λό-

Εικόνα 2.

Εικόνα 3. Διατμηματικό ετερόπτευρο αντανακλαστικό τόξο, όπου φαίνεται μια αισθητική ίνα που διαιρείται σε ανιόντες και καπιόντες κλάδους από τους οποίους γεννιώνται πλάγιοι κλάδοι που συνάπτονται με τους αποδεκτικούς τους διάμεσους νευρώνες.

για μάλιστα της παρεμβολής στο κύκλωμα των διάμεσων νευρώνων, ο ερεθισμός θα μπορούσε να προκαλέσει μιαν αντίπτευρη απάντηση. Μπορούμε αν θέλεις να το μελετήσουμε και στο σχεδιάγραμμα που έφτιαξα (Εικόνα 3). Σε βλέπω ανήσυχο, θέλεις να μου πεις κάπι;

– Ναι. Η οργάνωση που προτείνετε, είναι μεν θεωρητική αλλά πάσχει.

– Δηλαδή;

– Αν υπάρχει μόνον αυτή η οργάνωση, αυτή η οριζόντια οργάνωση, τότε ο οργανισμός δεν μπορεί να εμφανίζει καμιά ενότητα.

– Σωστό, για να καλύψουμε αυτή την ανάγκη πρέπει να αναφερθούμε στην ύπαρξη μιας παράλληλης, επιμήκους όμως οργάνωσης.

– Να υποθέσουμε δηλαδή.

– Ας υποθέσουμε λοιπόν. Η επιμήκης αυτή οργάνωση επιτρέπει την σύνταξη του οργανισμού, μέσω διαμεταμερικών δεσμών.

– Για να δούμε πώς θα στηρίξουμε την υπόθεση με στοιχεία.

– Αυτοί λοιπόν οι διαμεταμερικοί δεσμοί

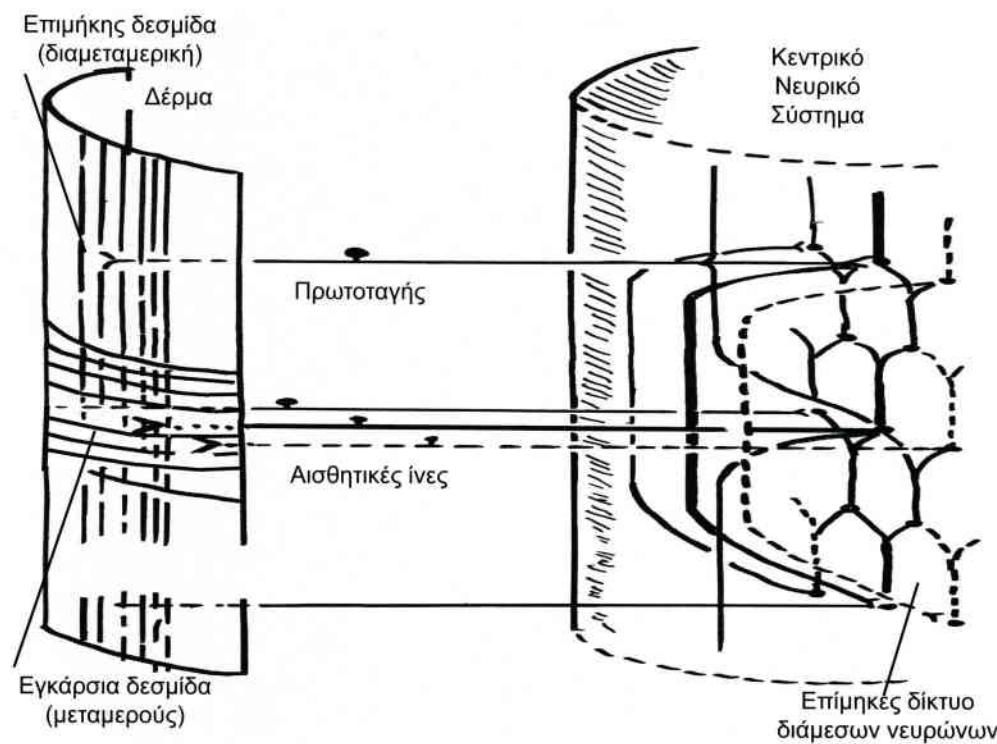
περιλαμβάνουν τις πλάγιες αποφύσεις των ραχιαίων προσαγωγών ινών...

– Δηλαδή;

– Είναι ερώτηση εκ του περισσού θεωρώ, γιατί δεν πιστεύω να μην γνωρίζεις ότι οι νευρικές ίνες, που άγουν προσαγωγά μηνύματα στο νωτιαίο μυελό, ενημερώνουν και γειτονικά στο συγκεκριμένο επίπεδο του νωτιαίου μυελού, επίπεδα, μέσω των πλάγιων αποφύσεών τους. Ο Cajal πριν πολλά χρόνια μάλιστα αναφέρει πως αυτή η ενημέρωση μπορεί να αφορά ως και επτά υπερκείμενα επίπεδα και τρία υποκείμενα. Αν αυτά τα θεωρείς νέα γνώση με απογοητεύεις.

– Ας προχωρήσουμε.

– Πέραν λοιπόν των πλάγιων αποφύσεων των ραχιαίων προσαγωγών ινών, υπάρχουν τα πλαγιοσπονδυλικά συμπαθητικά στελέχη και ένα δίκτυο ενδονωτισίων διάμεσων νευρώνων. Αν πράγματι δεν γνωρίζεις μπορούμε να τα δούμε αναλυτικά στο σχεδιάγραμμα. (Πάτησε το ποντίκι κι αμέσως εμφανίστηκε το σχεδιάγραμμα, που μου εξήγησε με λεπτομέρεια) (Εικόνα 4).

Εικόνα 4.

- Βλέπεις εδώ την απεικόνιση των εργασιών του Cajal για την διακλάδωση των νωτιάων ριζών κατά την άφιξή τους στον νωτιάριο μυελό, με συνέπεια μια ρίζα να μπορεί να ερεθίσει δέκα νωτιάτια τμήματα, επτά υπερκείμενα και τρία υποκείμενα. Από κάθε πλευρά του Νωτιάτιου Μυελού μάλιστα εντοπίζουμε πλαγιονωτιαία συμπαθητικά στελέχη που επίσης επιτρέπουν αποκλίσεις της πορείας των νευρικών ινών. Βλέπουμε έτσι μια ίνα προερχόμενη από το Αυτόνομο Νευρικό Σύστημα και συγκεκριμένα από το δερμοτόμιο που ελέγχει το νωτιάτιο τμήμα του έβδομου αυχενικού σπονδύλου, θα ξέρεις βέβαια ότι τα τμήματα του νωτιάτιου μυελού παίρνουν το όνομά τους από το σπονδυλικό επίπεδο που εντοπίζονται, μπορεί να απολιγήγει στα νωτιάτια τμήματα, μεταμερή για να μην ζεχνιόμαστε, του έβδομου και όγδοου αυχενικού και του πρώτου ως τέταρτου θωρακικού. Έλα να το δούμε στο σχήμα για να σου μείνει. Θα μας χρειαστεί στη συνέχεια της ανάλυσης. Τέλος το ενδονωτιαίο δίκτυο από διάμεσους νευρώνες είναι πάρα πολύ πλούσιο. Αποτελείται από νευρώνες διαφόρων μεγεθών με αποφυάδες μικρού ή μεγαλύτερου μήκους. Μέσω των αποφυάδων που μπορούν να διασχίζουν

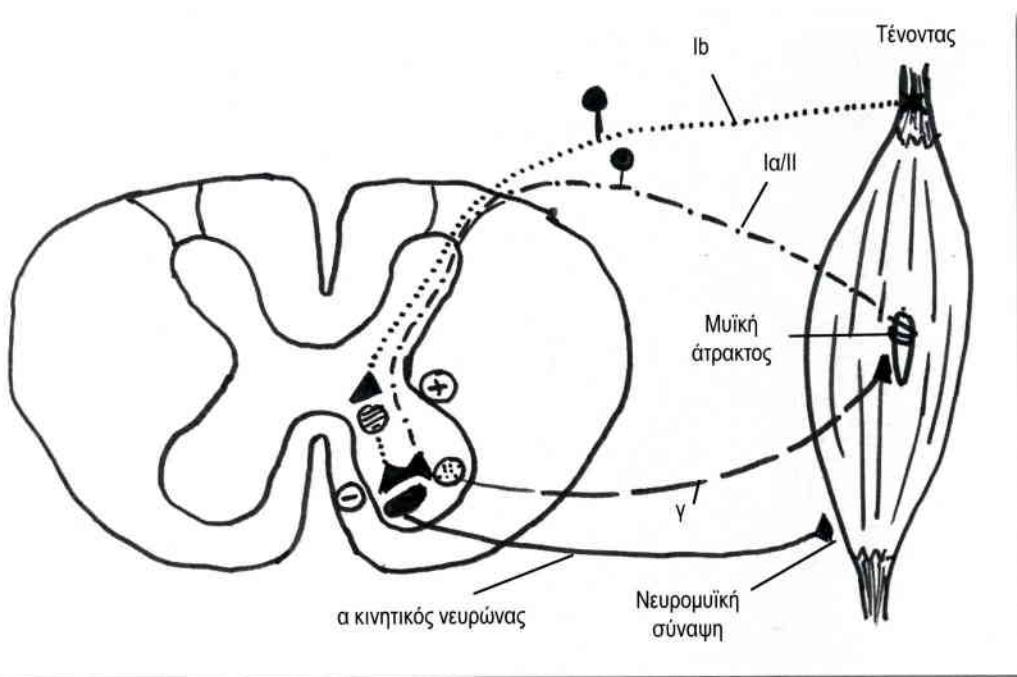
την μέση γραμμή ή να μένουν ομόπλευρα με τον αρχικό νευρώνα, επιτρέπονται ομόπλευρες ή ετερόπλευρες ετερομηματικές απαντήσεις.

Μελετούσα το σχήμα ενώ η μαντάμ Ζερμαίν συνέχισε να μιλάει.

- Χάρις σε αυτήν την επιμήκη οργάνωση που προστίθεται λειτουργικά στην οριζόντια οργάνωση του μεταμερούς, ο οργανισμός μπορεί να διαιρεθεί σε επιμήκεις ταινίες. Αυτές οι ταινίες χρησιμοποιούνται συνήθως στις τεχνικές της μάλαξης, των οποίων ένα μέρος τουλάχιστον της ευεργετικής τους επιδρασης ...έκανε μια μεγάλη παύση κοιτώντας με προκλητικά και συνέχισε ...μπορεί να εξηγηθεί με έναν στοιχειώδη αντανακλαστικό μηχανισμό, όπως μπορούμε να δούμε στο επεξηγηματικό σχήμα που σου έχω φτιάξει. (Εικόνα 5). Πώς λοιπόν σου φαίνεται αυτή η θεωρητική κατασκευή;

- Επαρκής δεν λέω, βέβαια στις λεπτομέρειες μπορεί να δημιουργηθούν αμφιβολίες.

- Ασφαλώς και υπάρχουν θέματα που πρέπει να διερευνηθούν ακόμη. Άλλωστε η κατασκευή μας, όπως άλλωστε όλες οι ανάλογες κατασκευές, έγινε για να κατανοήσουμε την πραγματικότητα.

Εικόνα 5.

— Τί εννοείτε πραγματικότητα στην περίπτωση αυτή;

— Απλά την κλινική πραγματικότητα, την αποτελεσματικότητα που αποδεδειγμένα έχουν τέτοιες τεχνικές. Ας προχωρήσουμε όμως. Ας εξετάσουμε πώς μπορούμε να εντάξουμε στο οικοδόμημά μας, τη θεραπευτική πράξη. Η περιφερική ζώνη λοιπόν μπορεί από τη μια να είναι ο τόπος έκφρασης μιας βαθειάς σύγκρουσης, ενός βαθείος μηχανισμού ανισορροπίας, μιας βαθειάς διαταραχής της ομοιόστασης. Σε βλέπω να χαμογελάς.

— Ε, ναι τι περιμένετε; Πιο μεγαλόσχημους όρους δεν θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε.

— Νομίζω δικαιολογημένους.

— Όσο γενικότερους όρους χρησιμοποιούμε τόσο σαφέστερα δηλώνουμε την άγνοια μας. Προχωρήστε όμως...

— Το πρώτο στοιχείο που μπορούμε να συναντήσουμε είναι το δέρμα, στοιχείο που καθίσταται ιδιαίτερα ενδιαφέρον λόγω της πλούσιας του εννεύρωσης. Όπως φαίνεται από τις δημοσιεύσεις σου μάλιστα το γνωρίζεις καλά. Μάλαξη. Όλα τα στρώματα του δέρματος δεν έχουν την ίδια σπουδαιότητα ούτε τις ίδιες ενδείξεις. Στην αρχή συναντάμε την επιδερμίδα και το χόρειον, στρώματα-φράγματα με

μεγάλη μηχανική αντίσταση, αδιαπέραστα, αλλά και αισθητικά πλούσια. Στη συνέχεια προχωρούμε στον υποδόριο λιπώδη ιστό που είναι σημαντικά διαφορετικός. Δεν είναι ίδιος σε όλες τις περιοχές και παράμετροι όπως η φυλή, η ηλικία, το φύλο παίζουν σημαντικό ρόλο στη σύστασή του. Παρόλα αυτά είναι ένα στρώμα με σημαντική εννεύρωση, από το οποίο συχνά πυροδοτούνται πολλοί πόνοι. Οι επιφανειακοί χειρισμοί που αναφέρεις στη θεραπευτική μάλαξη μάλιστα και ιδιαίτερα η τεχνική του δερματικού κύματος αναφέρονται σε αυτά τα δυο στρώματα. Ο υποδόριος κυτταρικός ιστός που αφορίζεται από τους υπερκείμενους με την επιφανειακή περιονία περιλαμβάνει επιφανειακές φλέβες, ογκώδη αισθητικά εγκεφαλονωτιαία νεύρα, αγγεία και επιφανειακούς λεμφικούς σταθμούς. Η επιφανειακή περιονία απομονώνει αυτά τα επιφανειακά στρώματα από τον υποδόριο κυτταρικό ιστό, επιτρέποντας την κινητοποίηση του δέρματος επί της κατώτερης περιονίας. Σε βλέπω λίγο αδιάφορο, δεν με παρακολουθείς με προσοχή.

— Είναι θέματα γνωστά, τα έχω μελετήσει πρόσφατα.

— Ας μην προχωρήσουμε στην αναλυτική τους παρουσίαση για να κρατήσουμε το ενδιαφέρον τουλάχιστον. Τα βαθύτερα στρώματα βέβαια,

περιλαμβάνουν τους μυστικές, τα αγγεία, τα σπλάχνα, τα σύμφωνα; Με κοίταξε χαρούμενος;

— Ναι, ναι. Ας προχωρήσουμε.

— Σύμφωνα με το θεραπευτικό μας μεταμερόπιο, μα το σήμα που ανιχνεύεται από οποιοδήποτε στοιχείο είναι;

— Στα πλαίσια βέβαια.

— Μην ξεχνάς και μπορούμε να περιορίσουμε τη μεταμερή όχι όμως σε μοντέλο.

— Αν θελήσουμε στοιχείο του μεταμερούς ερεθισμού μας μπορεί να είναι του μεταμερούς και όχι της στοιχείου του μεταμερούς συνδεομένων μεταμερών.

— Κατά συνέπεια είναι η θεραπευτική πράξη.

— Στη μέχρι τώρα είναι αδύνατη η εξειδίκευση επίδρασης.

— Κατά συνέπεια είναι ειδική.

Τύπος κυκλώματος

Εικόνα 6. Διάφοροι τύποι

περιλαμβάνουν τους μυς, τα οστά και τις αρθρώσεις, τα αγγεία, τα σπλάχνα και τον συνδετικό ιστό.
Σύμφωνοι; Με κοίταξε χαμογελώντας

- Ναι, ναι. Ας προχωρήσουμε.
- Σύμφωνα με το θεωρητικό μας οικοδόμημα το σήμα που ανιχνεύεται μπορεί να προέρχεται από οποιοδήποτε στοιχείο.
- Στα πλαίσια βέβαια του μεταμερούς.
- Μην ξεχνάς και την επιμήκη οργάνωση. Μπορούμε να περιορίσουμε το πλαίσιο σε μερικά μεταμερή όχι όμως σε ένα. Σύμφωνοι;
- Πράγματι, υπακούει στο θεωρητικό μας μοντέλο.

– Αν θελήσουμε να ερεθίσουμε κάποιο στοιχείο του μεταμερούς λοιπόν, η επίδραση του ερεθίσμού μας μπορεί να αφορά όλα τα στοιχεία του μεταμερούς και όχι μόνο. Δεν είναι δυνατός ο περιορισμός της επίδρασής του επί ενός μόνο στοιχείου του μεταμερούς ή στοιχείων και των συνδεομένων μεταμερών.

– Κατά συνέπεια είναι αδύνατη η επιλεκτική θεραπευτική πράξη.

– Στη μέχρι τώρα ανάλυσή μας πράγματι είναι αδύνατη η εξειδικευμένη αντανακλαστική επίδραση.

– Κατά συνέπεια η θεραπευτική δράση δεν είναι ειδική.

– Θα έπρεπε... Κι όμως μπορεί να είναι ειδική στο πλαίσιο των στοιχείων ενός μεταμερούς ή και των συνδεομένων μαζί του μεταμερών. Σύμφωνοι;

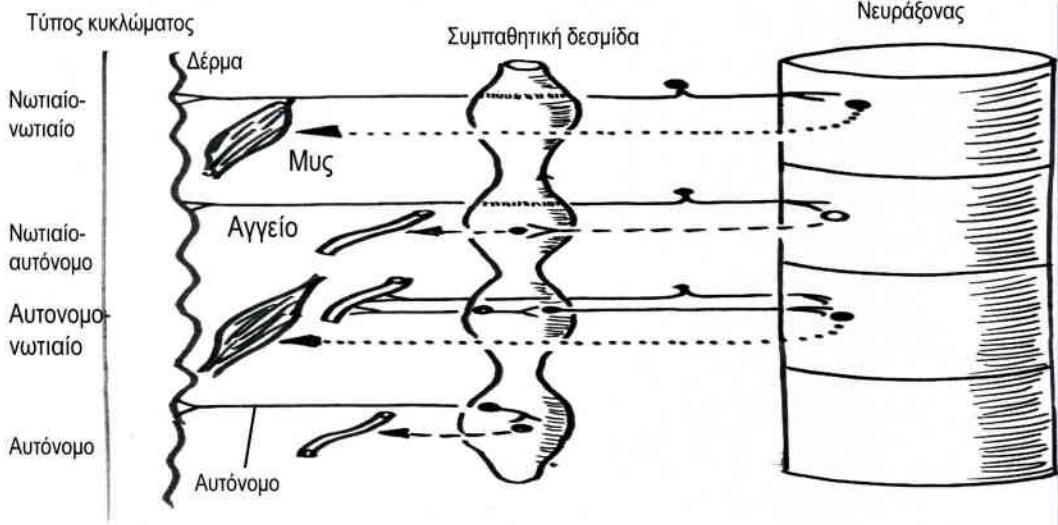
– Πράγματι μέσα σε τέτοια πλαίσια μπορούμε να θεωρήσουμε τον ερεθισμό ειδικό. Δεν έχουμε εξηγήσει όμως ακόμη γιατί είναι θεραπευτικός ένας τέτοιος ερεθισμός.

– Δεν έχεις άδικο, είναι κάτι όμως που θα συζητήσουμε αργότερα. Όταν κάποιος επιλέγει να ερεθίσει ένα στοιχείο του μεταμερούς, καλό είναι να γνωρίζει πώς να επιλέγει τα στοιχεία του ερεθισμού, την επιφάνεια εφαρμογής, τη διάρκεια, το ρυθμό και βέβαια ποιές είναι οι δομές, που μπορεί να ερεθίσει.

– Πρέπει λοιπόν να γνωρίζει ποιές δομές ανήκουν στο ίδιο μεταμερές. Πώς;

– Κι αυτό θα το δούμε αργότερα. Μη χαμογελάς. Υπάρχουν απαντήσεις για όλα. Ας ξαναγυρίσουμε λίγο στην επιμήκη οργάνωση. Η βασική θέση μας είναι ότι στα πλαίσια ενός μεταμερούς τα πάντα συνδέονται με νευρικά κυκλώματα (Εικόνα 6). Τα κυκλώματα αυτά, θεωρητικά τουλάχιστον μπορούν να περιορίζονται σε ένα απλό αντανακλαστικό τόξο. Μια πληροφορία, ένα κέντρο επεξεργασίας, μια απάντηση. Σύμφωνοι;

– Ναι, ας προχωρήσουμε.

Εικόνα 6. Διάφοροι τύποι περιφερικών νευρωνικών κυκλωμάτων.

– Η επιμήκης οργάνωση όμως που αναφέραμε και μέσω της σύνδεσης στοιχείων των διαφόρων μεταμερών δομεί τη σύσταση του οργανισμού, προϋποθέτει ότι η αρχική πληροφορία θα διαχυθεί και σε άλλα μεταμερή. Μια παρατηρούμενη λοιπόν απάντηση μπορεί να βρίσκεται μέσα στο ίδιο μεταμερές, στα συνδεδεμένα μαζί του μεταμερή, να είναι ομόπλευρη ή ετερόπλευρη, ομοτυμηματική ή ετεροτυμηματική. Κατά συνέπεια τους ίδιους χαρακτήρες μπορεί να έχει και ο θεραπευτικός ερεθισμός.

– Μια στιγμή. Εδώ έχετε κάνει νοητικά άλματα. Θα ισχυαν όλα αυτά αν μπορούσαμε να γνωρίζουμε ποιά όργανα και ποιοί ιστοί ανήκουν σε ένα μεταμερές. Παραμένει επίσης το ερώτημα γιατί ένας ερεθισμός καθίσταται θεραπευτικός;

– Κρίσιμα ερωτήματα και απόλυτα δικαιολογημένα. Θα προτιμούσα όμως να τα απαντήσω, αφού ολοκληρώσω το θεωρητικό οικοδόμημα. Συνεχίζω λοιπόν, αν ισχύουν τα προηγούμενα ένας θεραπευτικός ερεθισμός μπορεί να γίνεται σε απόσταση από την εστία του πόνου ή της ανισορροπίας, στην ίδια ή και στην αντίθετη πλευρά. Σύμφωνοι;

– Αν ισχύουν τα όσα χρησιμοποιήσατε για το θεωρητικό σας οικοδόμημα, η τελευταία θέση σας είναι πράγματι πτοισματική.

– Άρα με αυτό τον τρόπο θα μπορούσαμε να προσεγγίσουμε υπεραλγεινές ζώνες που δεν ανέχονται οποιοδήποτε ερεθισμό, ζώνες που για διάφορους λόγους δεν μπορούμε να αγγίξουμε, ακόμη και τα μέλη που βρίσκονται ακινητοποιημένα με γύψο.

– Αλληδεξ.

– Όπως έχεις ήδη προφανώς παρατηρήσεις είναι αδύνατο να αναλύσουμε τη λειτουργία του Νευρικού Συστήματος μέσω των απλών στοιχειώδων αντανακλαστικών. Το Νευρικό Σύστημα είναι ιεραρχημένο, με συνέπεια η πληροφορία να αλλάζει, να τροποποιείται, να τυγχάνει επεξεργασίας στα διαδοχικά επίπεδα του νευράξονα. Οι απαντήσεις που επιτρέπει το Νευρικό Σύστημα να παραχθούν είναι μερικές φορές γενικές ενώ άλλες φορές είναι ιδιαίτερα ειδικές. Τα τρία κύρια επίπεδα, που πέραν του νωτιάσιου μυελού είναι υπεύθυνα για τέτοιες λειτουργίες είναι τα υπερνωτιαία κέντρα του εγκεφαλικού στελέχους, το σύμπλεγμα θαλάμου- δικτυωτού σχηματισμού και βέβαια ο εγκεφαλικός φλοιός. Σε βλέπω να δυσανασχετείς πάλι. Είναι επειδή τα γνωρίζεις καλά έτσι;

– Ναι, τα γνωρίζω.

– Και λες καλά δεν πληρώνω τόσο ακριβά

για να ακούω πράγματα που γνωρίζω. Αφού τα γνωρίζεις ας προχωρήσουμε λοιπόν. Στο θέμα μας υπεισέρχεται ιδιαίτερα ο δικτυωτός σχηματισμός. Διαθέτει μια σταθερή μορφολογική δομή και συνιστά ένα σταυροδρόμι ανάμεσα στο νωτιαίο – δικτυωτό - θαλαμικό δίκτυο, ένα δίκτυο νευρικών ινών που άγει σημαντικές πληροφορίες και όλα τα κέντρα του εγκεφαλικού στελέχους. Χωρίς να μπούμε σε ειδικές λεπτομέρειες που λες ότι γνωρίζεις, η λειτουργία του δικτυωτού σχηματισμού είναι εκείνη που μπορεί να εξηγήσει τις επιδράσεις που έχουν συστήματα όπως η κρανιοθεραπεία, η θεραπεία μέσω του ερεθισμού ειδικών σημείων στο αυτί, ή ειδικών σημείων στον πόδα.

– Αν θέλουμε να εξηγήσουμε πράγματα βρίσκουμε μοντέλα.

– Το αντιπαρέχομαι γιατί ξεφεύγει πράγματι από το θέμα μας. Ο δικτυωτός σχηματισμός όμως, χάρις στις ανωτέρες νευρικές συνδέσεις και με τα νευρο-ορμονικά κέντρα του εγκεφαλικού στελέχους, μπορεί επίσης να έχει μια γενική επίδραση του τύπου ενεργοποίησης ή αναστολής τόσο σε έναν ιδιαίτερο τομέα όσο και επί του συνόλου του οργανισμού. Θα σου θυμίσω επίσης ότι το επίπεδο θαλάμου - δικτυωτού σχηματισμού είναι εκείνο το επίπεδο, στο οποίο αρχίζουν τόσο η ολοκλήρωση των αισθήσεων όσο και των επεξεργασμένων κινητικών αυτοματισμών. Μπορούμε μάλιστα να σημειώσουμε ότι καμιά περιφερική ήνα δεν φθάνει απ' ευθείας, χωρίς ενδιάμεσους σταθμούς, σ αυτό το επίπεδο. Παρακολούθεις;

– Ναι.

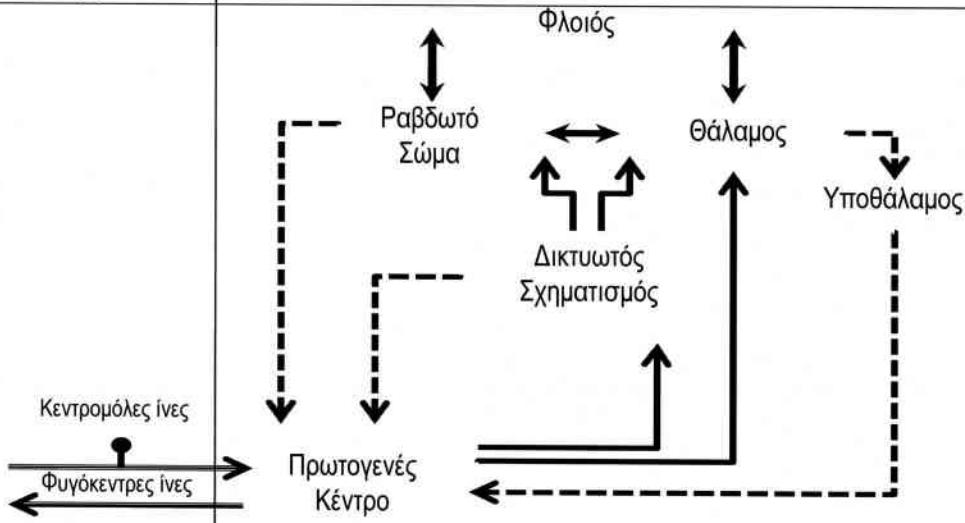
– Τα γενικά αποτελέσματα των διαφόρων αντανακλαστικών θεραπειών αφορούν σε αυτό το επίπεδο του νευράξονα, δια μέσου των πρωτογενών κέντρων και του δικτυωτού σχηματισμού του εγκεφαλικού στελέχους. Οι απαντήσεις λοιπόν που παρατηρούνται είναι επεξεργασμένες, μπορούμε λοιπόν παραμένοντας συνεπείς να αναφερθούμε σε «αντανακλαστικές» απαντήσεις. Κάθε περιφερικό θεραπευτικό αντανακλαστικό φτάνει σε αυτό το επίπεδο του νευράξονα. Το επίπεδο αυτό μάλιστα συνδέεται άμεσα και στενά με τα υποθαλαμικά κέντρα με συνέπεια να μπορεί να ενοχοποιείται για τις παρατηρούμενες απαντήσεις του αυτόνομου.

– Βλέπω ότι δεν αναφερόμαστε καθόλου στο φλοιό.

– Ο φλοιός είναι το υψηλότερο επίπεδο. Ο φλοιός δεν μπορεί παρά να παίζει ένα σημαντικό ρόλο σε τέτοιες θεραπευτικές, όπως ακριβώς στις τεχνικές χαλάρωσης. Μην ξεχνάς άλλωστε

Περιφερικό Νευρικό Σύστημα

Κεντρικό Νευρικό Σύστημα

Εικόνα 7.

την επίδραση που μπορεί να έχει η διαμορφούμενη σχέση θεραπευτή – ασθενή, στις επιδράσεις μέσω των κατιουσών επιδράσεων επί των κατώτερων κέντρων. (Εικόνα 7). Δεν μου φαίνεται ευχαριστημένος.

– Μου έχουν δημιουργηθεί μερικές απορίες πράγματι. Θα τις συζητήσουμε αργότερα όμως, έτσι δεν είναι;

– Ναι, ό,τι θέλεις. Οι αντανακλαστικές θεραπείες στηρίζονται σε μια σημειολογία, σε σημεία και συμπτώματα, στα οποία κυρίαρχη θέση έχει ο πόνος που συνοδεύει άλλα σημεία, αγγειακά, μυϊκά κλπ. Ο πόνος λοιπόν μπορεί να είναι αυθόρυμης, προβαλλόμενος ή αναφερόμενος. Αυτό μπορούμε να το εξηγήσουμε εύκολα δεδομένου ότι η περιφερική επώδυνη ζώνη δεν είναι παρά η έκφραση ενός οργάνου που υποφέρει σε απόσταση, ή του ερεθισμού μιας ίνας ή ενός νευρικού κέντρου. Εντάξει μην κάνεις έτσι έλα να δούμε το σχεδιάγραμμα μαζί. (Εικόνα 8)

(Μου επεξήγησε με λεπτομέρεια στο σχεδιάγραμμα και μου αιτιολόγησε τις προηγούμενες θέσεις.)

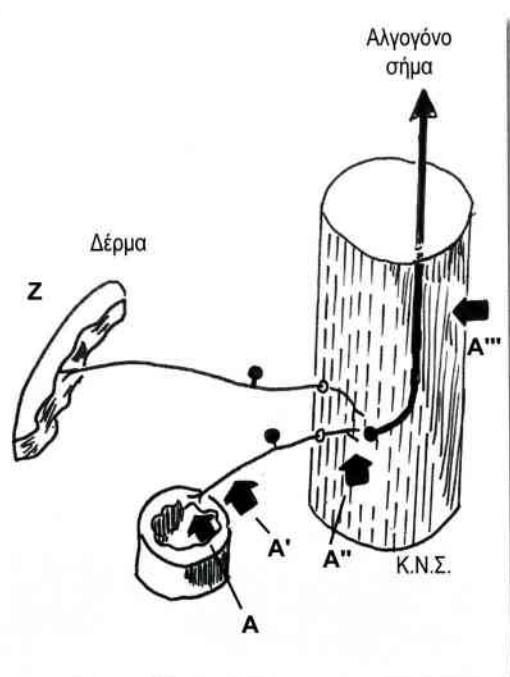
– Μπορούν επίσης να αποκαλυφθούν με ορισμένους ερεθισμούς, πιέσεις, τσιμπήματα, πόνοι σε απόσταση από τον τόπο ερεθισμού. Ο

πόνος δεν εμφανίζεται, δεν γίνεται αντιληπτός, σε φυσιολογικούς όρους δεν ξεπερνιέται το κατώφλι ερεθισμού των σχετικών νευρικών ινών, παρά μόνον όταν υπάρξει άθροιση του ερεθισμού μιας περιφερικής ζώνης με ένα υποβόσκοντα, υπο- οριακό πόνο. Μπορούμε λοιπόν να πούμε ότι ο προκαλούμενος με αυτό τον τρόπο πόνος, αντιστοιχεί στον υποβόσκοντα ερεθισμό ενός οργάνου σε απόσταση. (Εικόνα 9). Γύρισε στην οθόνη και πρόβαλε το επόμενο σχεδιάγραμμα όπου συνέχισε να μου εξηγεί. Οι επώδυνες αυτές λοιπόν ζώνες μπορούν να είναι τόσο σημεία που θα προσανατολίσουν μια αιτιοπαθογένεια όσο και υπό κάποιες προϋποθέσεις ζώνες για θεραπεία. Για πες μου λοιπόν πού οδηγήθηκαμε, τι φτιάχαμε;

- Ένα εννοιολογικό πλαίσιο μόνο.
- Δηλαδή;

Το αντανακλαστικό τόξο, τα νευρικά αντανακλαστικά κυκλώματα, μπορούν να συνιστούν τη βάση ορισμένων τεχνικών, τόσο διαγνωστικών όσο και θεραπευτικών.

- Συνέχισε.
- Το πεδίον υποδοχής και το εκτελεστικό όργανο μπορούν να αντιπροσωπεύονται από

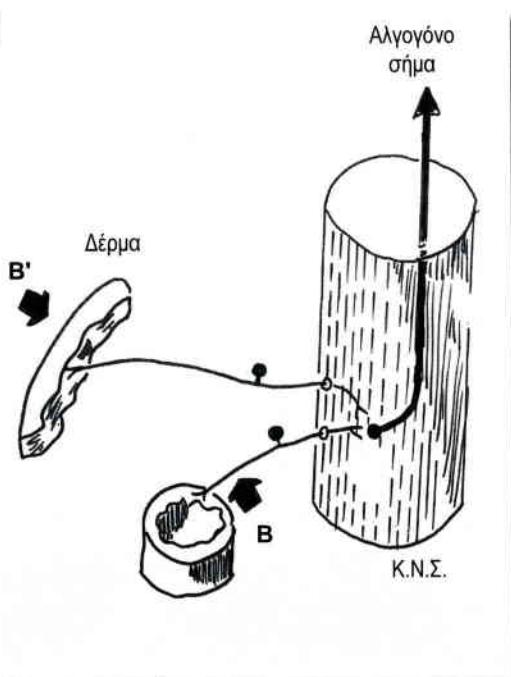

Εικόνα 8. Αυθόρμητος πόνος Α, Α', Α"... υποκατωφλικοί αλγογενείς ερεθισμοί, υπεύθυνοι για πόνους αυθόρμητους, αναφερόμενους ή προβαλλόμενους σε μια καθορισμένη δερματική ζώνη Ζ.

οποιαδήποτε δομή του οργανισμού.

— Στη θεωρία και στη διατύπωση είσαι πολύ καλός. Αν υπάρχει λοιπόν διαδικασία τέτοιας μορφής, τι αφορά, ποιό σύστημα;

— Το Νευρικό Σύστημα, όλα τα επίπεδα του νευράξονα, επίπεδα που η οργάνωσή τους μας επιτρέπει να κατανοήσουμε ότι τα αποτελέσματα μπορεί να είναι λιγότερο ή

Εικόνα 9. Προκλητός πόνος, Β, Β'... υποκατωφλικό αλγογενείς ερεθισμοί, που μόνοι δεν προκαλούν αλγογόνο σήμα. Η άθροισή τους (Β+Β') πυροδοτεί ένα αλγογόνο σήμα, έναν προκλητό πόνο.

περισσότερο ομόπλευρα ή ετερόπλευρα, ομοτμηματικά ή ετεροτμηματικά, ειδικά ή γενικά.

- Έτσι είναι.
- Μας μένουν όμως ένα σωρό ερωτήματα.
- Θα τα απαντήσουμε, ένα - ένα. Χρειάζεσαι ένα διάλειμμα;
- Ναι, ας σταματήσουμε για λίγο.

Συνεχίζεται...